

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗБІРКА ТЕЗ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

«СУЧАСНІ ПИТАННЯ

**МОЛЕКУЛЯРНО-БІОХІМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ЛАБОРАТОРНОГО СКРИНІНГУ У КЛІНІЧНІЙ
ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ МЕДИЦИНІ - 2020»**

05-06 березня 2020 р. м. Запоріжжя

Голова оргкомітету: Ректор Запорізького державного медичного університету, заслужений діяч науки та техніки України, професор Ю.М. Колесник

Члени оргкомітету: д.мед.н., проф. Туманський В.О., доц. Авраменко М.О., д.біол.н., доц. Павлов С.В., доц. Моргунцова С.А., доц. Полковніков Ю.Ф., д.біол.н., доц. Горбачова С.В.

Секретаріат: к.мед.н., ас. Левченко К.В., ас. Робота Д.В., ас. Нікітченко Ю.В., ас. Бурлака К.А., ас. Маричева О.О.

альдостерону, пролактину, 17ОН-прогестерону, андростендіону в сироватці крові); ультразвукове дослідження яєчників та нирок з доплерометрією кровотоку в судинах цих органів.

Всім пацієнткам основної групи вищезазначений діагностичний комплекс було дубльовано на наступну добу після введення тригера овуляції.

В контрольній групі повторне обстеження було виконано на наступну добу після овуляції, яку підтверджено ультразвуковим моніторингом фолікулогенезу.

Статистичний аналіз виконали, використовуючи програму Statistica for Windows 13 (StatSoft Inc., №JPZ804I382130ARCN10-J), з оцінюванням вірогідності відмінностей середніх для незв'язаних вибірок – за критеріями Стьюдента (t); вірогідність відмінностей якісних показників – за критерієм Хі-квадрат Пірсона (χ^2), у тому числі з поправкою Йетса (Yates corrected), точним критерієм Фішера.

Результати дослідження: Середній вік обстежених жінок в програмі екстракорпорального запліднення склав $28,4 \pm 1,4$ роки у основній групі та $24,3 \pm 2,6$ – у контрольній групі ($p > 0,05$). Індекс маси тіла – $21,8 \pm 1,5$ кг/м² у основній групі та $22,7 \pm 0,9$ кг/м² у контрольній групі ($p > 0,05$).

Аналізуючи анамнестичні, клініко-лабораторні дані обстежуваних жінок, було проаналізовано особливості порушень водно-сольового обміну у жінок при екстракорпоральному заплідненні.

Більшість вивчених показників основної групи достовірно відрізняються від контрольної групи оскільки порушення водно-сольового обміну мали як клінічні, так і лабораторні ознаки порушення електролітної рівноваги в крові. Підвищення показників натрію та калію спостерігається у пацієток основної групи (натрій – $142,7 \pm 1,6$ ммоль/л, $p < 0,05$; калій – $4,2 \pm 0,8$ ммоль/л, $p < 0,05$) у порівнянні з контрольною групою (натрій – $126,6 \pm 1,4$ ммоль/л; калій – $3,5 \pm 0,12$).

Висновки: У пацієток в програмі екстракорпорального запліднення, при застосуванні стандартних протоколів індукції овуляції мають місце порушення водно-сольового обміну у вигляді підвищення концентрації натрію та калію в сироватці крові.

Ключові слова: репродуктивне здоров'я, програма IVF, водно-сольовий обмін, синдром гіперстимуляції яєчників.

ГЕНЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ СПОЛУЧНОТКАНИННОЇ ДИСПЛАЗІЇ У ДІТЕЙ З СИНТРОПНИМИ ФУНКЦІОНАЛЬНИМИ РОЗЛАДАМИ ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ

Стоєва Т. В., Джагіашвілі О. В., Прохорова С. В., Стуканова С. Г.

Одеський національний медичний університет

Роль поліморфізмів генів колагену у розвитку різних патологічних станів сьогодні активно вивчається. Так, виявлено генетичні поліморфізми, асоційовані з такими захворюваннями, як бронхіальна астма, серцево-судинні захворювання, цукровий діабет, ожиріння та ін. Втім, бракує даних щодо патогенетичних механізмів розвитку функціональних порушень органів травлення в умовах синтропії.

Мета дослідження – визначити роль поліморфізму гена колагену III типу (*COL3A1*) у розвитку синтропних функціональних розладів органів травлення у дітей.

Матеріали та методи. Було обстежено 70 пацієнтів із функціональними розладами органів травлення (ФРОТ) та наявними фенотипічними ознаками дисплазії сполучної тканини віком від 4 до 17 років. Всім пацієнтам було проведено молекулярно-генетичне обстеження з метою виявлення поліморфізму *COL3A1 rs1800255 2209G>A* у клітинах букального епітелію методом полімеразної ланцюгової реакції із визначенням поліморфізму довжин рестрикційних фрагментів.

Результати. У всіх хворих за результатами обстеження діагностовано синдром подразненого кишечника, при цьому у 39 пацієнтів ($55,7 \pm 5,9$) % встановлено синтропні функціональні порушення з боку панкреатобіліарної системи. Результати молекулярно-

генетичного дослідження в обстежених дітей з ФРОТ показали превалювання гетерозиготного варіанта генотипу (*G/A*) поліморфізму *rs1800255 COL3A1*, що виявлено у кожної другої дитини – 37 ((52,9±6,3) %) пацієнтів, варіант генотипу *G/G* визначено майже у кожної третьої дитини з ФРОТ – 26 ((37,1±6,2) %) випадків, мутантний (мінорний) варіант (*A/A*) виявлено у 7 ((10,0±3,9) %) хворих. Аналіз розподілу генотипів поліморфізму *COL3A1 rs1800255* у обстежених дітей з ФРОТ встановив вірогідний зв'язок між гетерозиготним генотипом *G/A* та наявністю синтропії у обстежених дітей ($\chi^2 = 6,7$; $p = 0,009$). В той же час у дітей із ізольованими ФРОТ визначено статистично вірогідне превалювання гомозиготного *G/G* генотипу ($\chi^2 = 10,4$; $p = 0,001$).

Висновки. Таким чином, виявлений генетичний поліморфізм *COL3A1 rs1800255* з переважанням генотипу *G/A* у 52,9 % (95 % ДІ 40,3÷65,5) пацієнтів грає певну роль у розвитку синтропних функціональних розладів органів травлення.

Ключові слова: діти, функціональні розлади органів травлення, поліморфізм гена колагену III типу (*COL3A1*), синтропна патологія.

РОЛЬ СПАДКОВОГО ЧИННИКА У ПОРУШЕННІ РЕПРОДУКТИВНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Книгиницька Р.В., Павлюк О.Д.

Івано-Франківський національний медичний університет.

Актуальність роботи зумовлена зростанням кількості подружніх пар з порушенням репродукції в Україні. Однією із причин є хромосомні аберації, тому одним із методів при вивченні причин безпліддя або невиношування є виявлення відхилень у числі і структурі хромосом подружньої пари.

Мета роботи – встановити питому вагу порушень хромосомного апарату серед осіб із розладами репродуктивного здоров'я популяції населення Івано-Франківської області.

Матеріал і методи. Матеріалом слугувало 600 метафазних пластинок лімфоцитів периферійної крові 100 людей із репродуктивними розладами (досліджувана група) та 600 метафаз 100 здорових осіб (контрольна група) з бази генетичної лабораторії кафедри медичної біології і медичної генетики. Каріотиби було отримано за методичними рекомендаціями, затвердженими МОЗ України. Окрім класичних хромосомних аберацій (ХА), досліджувалася асоціативна здатність акроцентричних хромосом (ААХ).

Результати досліджень. Встановлено, що у дослідженій групі частота ХА була більшою на 3% в порівнянні з контрольною групою. Серед спектру ХА вагому частку займають делеції (0,75%), дуплікації (0,5%), фрагменти (0,3%). Спонтанні пошкодження хромосомного апарату та поліморфізм хромосом, що вважається варіантом норми в осіб із порушенням репродукції в 2,7 рази зустрічаються частіше, порівняно із контрольною групою. Зазвичай частота ААХ свідчить про стан адаптивних можливостей та імуногенетичного статусу організму. При аналізі ААХ двох груп встановлено вищі показники у осіб досліджуваної групи порівняно з такими у контрольної групи на 20 %. Особливостей щодо гендерних відмінностей не встановлено. Нами реєструвалася індивідуальна мінливість частоти ААХ. Важливим було те, що відсоток ААХ зростав із збільшенням віку обстежених осіб. До уваги брали хромосоми: D (великі акроцентричні) та G (малі акроцентричні). Частота асоційованих хромосом груп D і G у досліджуваної групи у 7 разів вища ніж у контрольній.

Висновки. Встановлено більшу кількість цитогенетичних порушень у лімфоцитах периферійної крові у осіб із порушенням репродукції порівняно із контрольною групою. Зростання частоти ААХ та ХА може слугувати маркером відносної недостатності імунної системи та дозволяє передбачити зниження її реактивності, що перешкоджає елімінації клітин з порушеним генетичним апаратом та потребує раннього призначення лікування.

Ключові слова: фертильність, каріотипування, хромосома, репродукція.